

Juletradisjoner

Synes du det er litt rart at vi har et tre inne i stua i jula? Og hvorfor går noen julebukk? Vi har mange tradisjoner i forbindelse med jula, men hva betyr de egentlig?

AV KJERSTI PEDERSEN | PUBLISERT 23. DES. 2011 | OPPDATERT 6. FEB. 2020

Julepresanger under er juletre.

Juletradisjonene er en salig blanding av nytt og gammelt. Mens juletreet "bare" er et par hundre år gammelt, er skikken med julegaver mye eldre.

Juletreet kom til Norge på midten av 1800-tallet. Det var opprinnelig en tysk skikk, men folk som var ute og reiste tok skikken med seg hjem til Norge.

Nå bruker mange både edelgran og furu som juletre, men i begynnelsen var det mest vanlig å bruke grantre. Juletreet skulle være et symbol på det evige liv.

Juletrepynt

Kulene som vi henger på treet symboliserte opprinnelig jordkloden. I gamle dager var julekulene tynne og skjøre og laget av glass. Disse skulle minne oss om at jordkloden er skjør, og at den må tas godt vare på.

Papirlenkene på treet skulle symbolisere et vennskapsbånd - alle på jorda hører sammen.

Etter andre verdenskrig ble det veldig populært å pynte treet med det norske flagget. Mange voksne fikk på den tiden et behov for å vise at Norge var blitt selvstendig.

Før juletreglitter ble oppfunnet pyntet de med en type hengelav som het huldrestry. Dette skulle minne oss om Guds åpenbaring.

Julegaver

Hvorfor gir vi gaver til hverandre på julaften? Er det for å være ekstra snille med hverandre, eller betyr det noe helt annet?

Skikken med å gi hverandre gaver er egentlig veldig gammel. I riktig gamle dager pleide de rike å gi hverandre gaver til nyttår. Dette skulle bringe lykke for det nye året.

Da kristendommen kom til Norge forsøkte man å forklare skikken med å gi hverandre gaver, med historien om de tre vise menn og deres gaver til det nyfødte Jesusbarnet.

Julebukk

I romjula er det mange barn som kler seg ut, går fra dør til dør og synger julesanger for å få julegodt. Det er litt uklart hvor denne tradisjonen egentlig kommer fra.

Noen mener at tradisjonen stammer fra da julebukken ble sett på som et usynlig vesen, som kom til gården for å sjekke at alle juletradisjonene hadde gått riktig for seg. De voksne kledde seg derfor ut med en skinnfell over ryggen og bar med seg et kunstig geitehode på en stang.

Om du fikk besøk av disse julebukkene, måtte du passe på å gi dem noe spiselig. Om du ikke gjorde det ble en skam hengende over gården. Du kunne til og med risikere at julebukkene "bar jula ut" om de var misfornøyde!

Før i tiden var det bare de voksne som gikk på julebukkesøk. I dag er det mest barn som kler seg ut som julebukker.

Juleblomster

Vi kjøper til sammen omtrent åtte millioner julestjerner, julegleder, asalea, svibler og amaryllis til jul. Skikken med å pynte med blomster til jul, kom samtidig med at vi fikk juletreet.

Mange pleier også å lage juledekorasjoner med grener fra kristtorn. Kristtorn er et eviggrønt tre som har stive og tornete blad. Navnet på treet kommer av at Kristi tornekrone var laget av grener fra dette treet.

Det finnes mye overtro i forbindelse med kristtorn. Noen tror at det betyr ulykke å ta inn kristtorn i huset før julaften.

Julekaker

I følge gammel tradisjon blir det ikke ordentlig jul før syv kakeslag er i boks. Det skal være tørre kaker som holder seg lenge, og som du kan ta frem gang etter gang.

Denne tradisjonen startet for nesten 140 år siden, da den første norske kokeboka kom for salg. I den sto det nemlig at alle husmødre med respekt for seg selv bakte syv kakeslag til jul!

Egne juletradisjoner

Selv om vi har mange felles tradisjoner i jula, har sikkert din familie også helt egne tradisjoner til jul. Kanskje du er en av dem som er nødt til å se Donald Duck og vennene hans på formiddagen på julaften, for å få den rette stemningen av jul?

Kanskje har dere en egen tradisjon med å hugge juletreet selv, eller invitere venner til "knusefest" etter nyttårsaften, for å slå i stykker og spise opp pepperkakehuset?

Hvem vet - kanskje dine nye tradisjoner holder seg gjennom mange generasjoner og fører til at dine barnebarn og oldebarn kommer til å gjøre akkurat det samme som det du gjør nå? Det er litt rart å tenke på!

Nysgjerrigper ønsker alle sine lesere en riktig god jul!

KRLE OG HISTORIE HISTORIE

Meldinger ved utskriftstidspunkt 11. mai 2025, kl. 17.18 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.